

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o Malcie	3
1.1. Informacje geograficzne	3
1.2. Cechy charakterystyczne Malty	3
1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4. Telefony alarmowe i informacyjne	4
1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych	4
1.6. Adres strony internetowej o Malcie	4
1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	4
2. Praca na Malcie	5
2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Malcie	5
2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do maltańskiego rynku pracy	5
2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Malcie	5
2.1.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	7
2.2. Sposoby poszukiwania pracy na Malcie	7
2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia	7
2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	7
2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	8
2.2.4. Prasa	8
2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy	8
2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	8
2.2.7. Staże zagraniczne	8
2.2.8. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	9
2.3. Warunki pracy	9
2.3.1. Rodzaje umów o pracę	9
2.3.2. Czas pracy	11
2.3.3. Urlop wypoczynkowy	11
2.3.4. Wynagrodzenie za pracę	11
2.3.5. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	12
2.4. Podatki	12
2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	12
2.4.2. Podatek VAT	13
2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne	13

2.4.4.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	13
2.5.	Zabezpieczenie społeczne	13
2.5.1.	Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania	13
2.5.1.1.	Emerytura	13
2.5.1.2.	Świadczenia z tytułu choroby	14
2.5.1.3.	Świadczenia na wypadek macierzyństwa	14
2.5.1.4.	Renta z tytułu niezdolności do pracy	15
2.5.1.5.	Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	15
2.5.2.	Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	15
2.5.2.1.	Świadczenia rodzinne	15
2.5.2.2.	Świadczenia z tytułu bezrobocia	16
2.5.3.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	16
3.	Warunki życia	17
3.1.	Zakwaterowanie	17
3.2.	Prawo jazdy	18
3.3.	System edukacji	18
3.4.	Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	19
3.5.	Kursy języka narodowego	19
3.6.	System opieki zdrowotnej	20
3.6.1.	Ogólne zasady dostępu do usług medycznych	20
3.6.2.	Ubezpieczenie zdrowotne	20
3.6.3.	Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Malcie	20
3.7.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	21

1. Informacje ogólne o Malcie

1.1. Informacje geograficzne

Malta jest członkiem brytyjskiej Wspólnoty Narodów. Należy do Archipelagu Maltańskiego – powierzchnia 316 km² – leżącego prawie w środku długości Morza Śródziemnego. W skład archipelagu wchodzi również wyspy Gozo – Ghawdex, Comino – Kemmuna, niezamieszkałe wysepki Cominotto, Filfla i Wyspy Świętego Pawła (dwie wysepki obok siebie). Świat zwierzęcy reprezentują nieliczne gatunki małych ssaków: jeży, ryjówek, nietoperzy, spotyka się natomiast wiele gatunków ptaków, Malta leży bowiem na trasie ptasich wędrówek pomiędzy Europą i Afryką.

Na Malcie panuje klimat śródziemnomorski, średnia temperatura powietrza dla stolicy kraju wynosi: w styczniu 13°C, w lipcu 26°C, suma roczna opadów 578 mm. Z powodu bardzo rzadkich i niewielkich opadów występuje deficyt słodkiej wody i niezbędne jest jej odsalanie.

1.2. Cechy charakterystyczne Malty

Ustrój polityczny: Malta jest republiką z jednoizbowym parlamentem – Izbą Reprezentantów (House of Representatives) liczącą 65 miejsc. Deputowani są wybierani w wyborach powszechnych raz na 5 lat. Głową państwa jest prezydent wybierany przez parlament na 5-letnią kadencję. Władzę wykonawczą sprawuje rząd na czele z premierem mianowanym przez prezydenta.

W 2004 roku Malta przystąpiła do Unii Europejskiej.

Stolica: La Valletta.

Największe miasta: Birkirbara, Quormi, Hamrun, Sliema.

Liczba ludności: 393 tys. 933 (na dzień 31.12.2006 r.).

Wyznania religijne: katolicy 97,4%, anglikanie 1,2%, inni 1,5%.

Podział administracyjny: 68 samorządów, 54 na Malcie (wyspie) i 14 na Gozo.

Język urzędowy: maltański i angielski.

Obowiązująca waluta: EURO

Mniejszości narodowe: Brytyjczycy 2,1% , inni 2,1%.

Stopa bezrobocia: 4,1% (marzec 2008)

1.3. Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy

1 stycznia – Nowy Rok

10 lutego – Św. Pawła (Feast of St Paul's Shipwreck)

19 marca – Św. Józefa (Feast of St Joseph)

31 marca – Dzień Wolności (Freedom Day)

marzec/kwiecień – Wielki Piątek (Good Friday)

1 maja – Święto Pracy (Worker's Day)

7 czerwca – Sette Giugno

29 czerwca – Św. Piotra i Św. Pawła (Feast of St Peter and St Paul)

15 sierpnia – Wniebowzięcie NMP ('Santa Maria' Feast of the Assumption)

8 września – Dzień Zwycięstwa (Victory Day)

21 września – Dzień Niepodległości (Independence Day)

8 grudnia – Święto Niepokalanego Poczęcia (Feast of the Immaculate Conception)

13 grudnia – Dzień Republiki (Republic Day)

25 grudnia – Boże Narodzenie

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Telefon alarmowy służb ratowniczych **112** – z telefonów stacjonarnych i komórkowych, w telefonach publicznych bezpłatny.

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasador RP we Włoszech jest również akredytowany w Republice Malty.

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Włoskiej

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny: Jerzy Chmielewski

Adres: Via P.P. Rubens, 20

00197 ROMA

ITALIA

Tel.: +3906 362 04 200

Fax: +3906 321 78 95

E-mail: ufficio.stampa@ambasciatapolonia.it

W sprawach konsularnych należy kontaktować się z Wydziałem Konsularnym Ambasady.

Adres: Via di San Valentino 12

00197 Roma

Tel.: +3906 362 04 300

Fax: +3906 362 04 322

E-mail: konsul@infopolonia.it

W kwestiach współpracy gospodarczej, handlowej lub inwestycyjnej należy kontaktować się z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Zagranicznych Ambasady.

Adres: Via Olona, 2/4

00198 Roma

Tel.: +3906 854 81 89, +3906 884 02 73

Fax: +3906 855 339

E-mail: info@infopolonia.it

www.roma.trade.gov.pl

1.6. Adres strony internetowej o Malcie

<http://www.gov.mt>

<http://www.parliament.gov.mt>

1.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.rzym.polemb.net>

<http://www.gov.mt>

1.8. Źródło

Strony internetowe: www.rzym.polemb.net - Ambasada RP we Włoszech, www.infopolonia.it - Wydział Promocji, Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Rzymie

2. Praca na Malcie

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski na Malcie

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do maltańskiego rynku pracy

Od momentu przystąpienia Malty do Unii Europejskiej (1 maja 2004r) zostały zastosowane środki ochronne w celu ograniczenia prawa do swobodnego podejmowania pracy. Oznacza to, że Malta utrzymała system pozwoleń na pracę i może odmówić przyznania pozwolenia jeżeli równowaga maltańskiego rynku pracy zostanie zakłócona w stopniu zagrażającym stopie życiowej lub poziomowi zatrudnienia w danym regionie lub sektorze zatrudnienia.

Ograniczenia te mogą być stosowane do 2011 roku, jednak po upływie tego okresu, w przypadku nieproporcjonalnie wysokiego napływu siły roboczej z państw UE, Malta może nadal szukać środków ograniczających, tym razem działając poprzez instytucje UE niż raczej jednostronnie. Ustalenie to będzie obowiązywać bezterminowo i może zostać wykorzystane przez Malte w przyszłości w przypadku zaistnienia ewentualnych trudności związanych ze swobodą przemieszczania się obywateli UE na Malcie.

Na terytorium Malty bez zezwolenia na pobyt można przebywać maksymalnie przez 3 miesiące. Granicę przekracza się na podstawie ważnego paszportu lub dowodu osobistego. Jeśli osoba chciałaby pozostać dłużej na Malcie powinna złożyć wniosek o pozwolenie na wydłużenie pobytu w Departamencie Spraw Obywatelskich i Emigracyjnych (Department for Citizenship and Expatriate Affairs). Pozwolenie takie może zostać wydane w przypadku spełnienia przez osobę składającą wniosek szeregu mniejszych wymagań oraz po udowodnieniu, iż posiada ona zabezpieczenie finansowe.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Department for Citizenship and Expatriate Affairs

3, Castille Place

Valletta CMR02

Tel.: +356 21 250 868, +356 21 250 569-73

Fax: +356 21 237 513

E-mail: citizenship@gov.mt

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej na Malcie

Rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej na Malcie jest dość łatwe. W tym celu należy:

1. dokonać rejestracji w Urzędzie Zatrudnienia i Szkoleń (Employment and Training Corporation - ETC) wysyłając odpowiednie formularze - swój i zatrudnionych pracowników; formularze te można uzyskać w biurach ETC lub ściągnąć ze stron internetowych ETC,
2. zarejestrować się osobiście lub za pośrednictwem strony internetowej w Urzędzie Podatkowym (Inland Revenue) jako osoba samozatrudniona,
3. dokonać zgłoszenia VAT – również osobiście w urzędzie lub za pośrednictwem strony internetowej,
4. wystąpić o licencję handlową (Trade Licence) do Departamentu Handlu (Trade Department).

Jeśli działalność będzie wiązała się z eksportem lub importem wymagane jest również pozwolenie na import lub eksport.

Ponadto będzie również konieczne skontaktowanie się z lokalnym bankiem np. Bank of Valetta lub HSBC. Oddziały tych banków znajdują się w prawie każdej miejscowości na Malcie i Gozo.

W przypadku działalności budowlanej należy również skierować się do Urzędu Środowiska i Planowania (Malta Environment and Planning Authority – MEPA). MEPA zajmuje się wydawaniem pozwoleń na budowę nowych nieruchomości lub rozbudowę już istniejących.

Informacje oraz poradnictwo w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej są realizowane w rządowej Agencji Przedsiębiorczości (The Malta Enterprise)

Szczegółowe informacje można uzyskać w:

Employment and Training Corporation (ETC) Head Office

Hal Far BBG 06,
Malta
Tel.: +356 21 654 940
E-mail: etc@gov.mt

ETC Gozo Office

Imgarr Rd,
Xewkija, Gozo
Tel.: +356 21 561 513, +356 21 562 529
Fax: +356 21 560 697

ETC Job Centres

Zachary Street, Valletta
St Anne Street, Mosta
Access Complex, St Edward Street, Vittoriosa
St Francis Square, Victoria (Gozo)

Inland Revenue Customer Care Section

Block 4
Inland Revenue Department
Floriana
Tel.: +356 22 962 485, +356 22 942 494
Fax: +356 21 441 188

VAT Departament Malta Office

16, Centre Point Building
Triq ta'Paris
Birkirkara CMR 02
Tel.: +356 21 499 330 – 4/6
Helpline: 800 744 04
E-mail: vat@gov.mt

VAT Department Gozo Office

Triq Enrico Mizzi
Victoria VCT 10
Tel.: +356 21 560 481
Fax: +356 21 460 482

Commerce Division

Lascaris
Valletta VLT2000
Malta
Tel.: +356 21 233 71 12, +356 25 690 209

Malta Environment and Planning Authority

St. Francis Ravelin
Floriana
Malta
Tel.: +356 22 900 000
e-mail: enquires@mepa.org.mt

Malta Enterprise

Enterprise Centre
Industrial Estate
San Gwann SGN 09
Malta
Tel.: +356 25 420 000
Fax: +356 25 423 401
E-mail: info@maltaenterprise.com

Malta Enterprise - Gozo Office

Xewkija Industrial Estate
Xewkija
Gozo, Malta
Tel.: +356 21 564 700
Fax: +356 21 564 825
E-mail: gozo.office@maltaenterprise.com

2.1.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

2.1.1 www.legal-malta.com, www.etc.gov.mt,

2.1.2 www.legal-malta.com, www.etc.gov.mt, www.ird.gov.mt, www.vat.gov.mt,
www.mepa.org.mt, www.maltaenterprise.com

2.2. Sposoby poszukiwania pracy na Malcie

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Publiczne służby zatrudniania na Malcie – Korporazzjoni ghax- Xoghhol u t- Tahrig, Employment and Training Corporation tworzą sieć urzędów pracy – Job Centres. ETC zostało założone w 1990 r. na mocy ustawy rządowej, aby pomagać bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu najodpowiedniejszych kandydatów do pracy. Ponadto ETC jest odpowiedzialne za organizację kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz warsztatów na temat skutecznych metod poszukiwania pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy.

ETC na swojej stronie internetowej prowadzi bazę ofert pracy online. Istnieje możliwość przeszukiwania jej według branż, zawodu lub regionu. Poszukujący pracy może również, na stronie internetowej ETC, zamieścić swoje CV, które będzie dostępne dla pracodawców poszukujących pracowników i odwiedzających stronę.

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Doradcy EURES są umiejscowieni w Publicznych Służbach Zatrudnienia – Employment and Training Corporation (ETC). Lista doradców EURES znajduje się na stronach internetowych: www.etc.gov.mt oraz <http://eures.europa.eu>.

EURES na Malcie prowadzi również swoją krajową stronę internetową EURES – www.eures.com.mt. Na stronie można znaleźć informacje dotyczące roli i zadań EURES, maltańskiego rynku pracy, warunków życia i pracy oraz oferty pracy.

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Na stronie internetowej ETC w części „Links” oraz na stronie www.yellow.com.mt w części „Employment & Training” można znaleźć aktualne listy prywatnych agencji pośrednictwa pracy działających na Malcie.

2.2.4. Prasa

Aktualne oferty pracy dostępne są w pismach branżowych, lokalnych gazetach w specjalnie do tego przeznaczonych kolumnach oraz w internetowych wydaniach tych gazet.

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Oferty pracy znajdują się na stronach internetowych:

www.etc.gov.mt

www.vacancycentre.com

www.di-ve.com

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Ubiegając się o pracę na Malcie należy przygotować ręcznie lub komputerowo CV (standardowy formularz europejski – do pobrania ze strony www.europass.cedefop.europa.eu) i list motywacyjny oraz załączyć świadectwa ukończonych szkół i kursów, świadectwa pracy oraz referencje, jeśli są wymagane przez pracodawcę.

CV powinno zawierać: dane osobowe, informacje o wykształceniu, przebiegu kariery zawodowej, znajomości języków obcych, obsługi komputera, innych umiejętnościach, zainteresowaniach i nie powinno być dłuższe niż 2 strony formatu A4.

List motywacyjny powinien być zwięzły, zajmować maksymalnie jedną stronę formatu A4 i zawierać informacje o naszych planach związanych z rozwojem zawodowym, wykształceniu, predyspozycjach i oczekiwaniach. Rolą listu motywacyjnego jest pokazanie naszego zainteresowania ofertą oraz przekonanie pracodawcy, że nasze kwalifikacje odpowiadają wymaganiom oferty.

Niektórzy pracodawcy mogą posiadać własny, bardziej rozbudowany formularz CV z większą ilością pytań zamkniętych i otwartych. Po otrzymaniu CV pracodawca zaprasza wybranych kandydatów na rozmowy kwalifikacyjne.

Przed podpisaniem umowy o pracę może być również wymagane zaświadczenie lekarskie, niezbędne do oceny stanu zdrowia kandydata do pracy, wydane przez uznanego przez służby medyczne lekarza.

2.2.7. Staże zagraniczne

Na Malcie oferty staży lub praktyk można znaleźć w publicznych urzędach pracy (ETC – Employment and Training Corporation). Mogą one mieć trzy formy:

- a) pracodawca przyjmuje do pracy absolwenta na staż, w celu nabycia przez niego pierwszego doświadczenia zawodowego; pensja takiego pracownika jest niższa w stosunku do pensji pracowników doświadczonych,
- b) absolwenci mogą nabywać doświadczenie zawodowe, wykonując pracę w formie wolontariatu w organizacjach non-profit typu: lokalne urzędy, organizacje religijne, centra młodzieżowe, itp.;

c) trzecia forma to praktyki dla osób uczących się zawodów rzemieślniczych typu: fryzjer, hydraulik, mechanik, kelner, kucharz itp.; urząd pracy wyszukuje dla takich osób miejsca, w których mogliby odbyć praktyczną naukę zawodu.

2.2.8. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu.

<http://www.etc.gov.mt>, www.vacancycentre.com
<http://www.etc.gov.mt>, <http://eures.europa.eu>, www.eures.com.mt
<http://www.yellow.com.mt>, www.etc.gov.mt
<http://www.onlinenewspapers.com/malta.htm>, www.timesofmalta.com
<http://www.etc.gov.mt>, <http://www.vacancycentre.com>, <http://www.di-ve.com>,
<http://europass.cedefop.europa.eu>
<http://www.gov.mt>, <http://www.etc.gov.mt>

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Większość umów jest zawieranych w pełnym wymiarze czasu na czas nieokreślony. Jednakże coraz częściej są zawierane umowy czasowe, szczególnie w przypadku kadry kierowniczej i pracowników wykwalifikowanych zatrudnianych na okres realizacji projektów. Pracodawca może podpisać z pracownikiem kilka następujących po sobie umów tymczasowych ale musi mieć to wiarygodne uzasadnienie. Po pełnym wprowadzeniu europejskich dyrektyw następstwem określonej liczby umów na czas określony (zgodnie z prawem nie dłużej niż 4 lata) pracodawca będzie zobowiązany do zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony.

Na Malcie umowa o pracę może być zawarta na czas określony (na cały etat lub na część etatu) lub na czas nieokreślony (na cały etat lub na część etatu). Umowa w języku angielskim i/lub maltańskim powinna być przekazana pracownikowi w ciągu 8 dni od dnia zatrudnienia i powinna zawierać informacje o warunkach pracy, w tym wynagrodzenie. Okres próbny ustalany jest indywidualnie jednak nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, a jedynie w przypadku zawodów wymagających bardzo wysokich kwalifikacji może być ten okres przedłużony do 1 roku. Przez ten czas obie ze stron mogą rozwiązać umowę bez podania przyczyny oraz bez okresu wypowiedzenia. Zasada ta nie dotyczy sytuacji, w której pracownik był zatrudniony dłużej niż miesiąc. W takiej sytuacji obowiązuje tygodniowy okres wypowiedzenia dla każdej ze stron.

Jeśli pracownik został zwolniony w ramach redukcji zatrudnienia, będzie on uprawniony do ponownego zatrudnienia, jeśli stanowisko na którym pracował stanie się ponownie dostępne w ciągu jednego roku od dnia wypowiedzenia umowy o pracę.

Umowy na czas określony wygasają z ostatnim dniem okresu na który zostały zawarte, bez okresu wypowiedzenia.

Przy umowach na czas nieokreślony okres wypowiedzenia zależy od okresu zatrudnienia:

- 1-6 miesięcy – 1 tydzień
- 6-24 miesięcy – 2 tygodnie
- 2-4 lat – 4 tygodnie
- 4-7 lat – 8 tygodni
- powyżej 7 lat – dodatkowo 1 tydzień za każdy kolejny rok pracy maksymalnie do 12 tygodni.

Okres wypowiedzenia liczony jest od następnego dnia roboczego przypadającego po dniu, w którym wypowiedzenie zostało złożone.

Niezgodne z prawem wypowiedzenie można zgłosić w związkach zawodowych, biurze pracy (Labour Office) lub w Department of Industrial and Employment Relations.

Jeśli pracodawca chciałby zmienić warunki zatrudnienia musi je przedstawić pracownikowi na piśmie w ciągu 8 dni roboczych od dnia, w którym zmiany weszły w życie. Pracodawca nie ma obowiązku zawiadamiać pracownika o zmianach, jeśli wynikają one ze zmian w prawie, zmian w regulaminie lub umowach związkowych obowiązujących w miejscu pracy.

Coraz częściej pracodawcy korzystają z usług agencji wypożyczających pracowników czasowych. Agencje te są upoważnione do pobierania środków od pracodawców na pokrycie kosztów niezbędnych do: opłaty podatku, ubezpieczenia, wynagrodzenia i kosztów administracyjnych.

Zabronione jest zatrudnianie osób, które nie ukończyły 16 roku życia. Osoby między 16 a 18 rokiem życia to pracownicy młodociani.

Mogą oni pracować maksymalnie osiem godzin dziennie i 40 godzin tygodniowo (pracownicy dorośli 48 godzin). Czas poświęcony na szkolenia praktyczne i teoretyczne jest wliczany do czasu pracy. Jeśli pracownik młodociany jest zatrudniony u dwóch pracodawców, czas pracy u tych pracodawców sumuje się i nie może przekroczyć ustalonych limitów. Do obowiązków pracodawcy należy sprawdzenie czy młodociany pracownik nie pracuje dodatkowo u innego pracodawcy, a obowiązkiem pracownika jest poinformowanie o ilości godzin przepracowanych u innego pracodawcy. Pracownik młodociany nie może wykonywać pracy między godziną 22:00 a 6:00 dnia następnego.

Zatrudnianie osób niepełnosprawnych jest regulowane przez Equal Opportunities Persons with Disability Act of 2000. Akt ten zabrania pracodawcom dyskryminacji osób niepełnosprawnych. Niezależna organizacja National Commission for Persons with Disability oferuje poradnictwo, informację i wsparcie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w ministerstwie:

National Employment Authority

Ministry Of Social Policy

9 Zekka Road
Valletta, MALTA
Tel.: +356 2590 3875
Fax: +356 2590 3876

Nationall Commission for Persons with Disability
Istituto Vincenzo Bugeja
Centru Hidma Socjali, Triq Braille, Sta.
Venera HMR18
Tel.: +356 214 877 89
Fax: +356 214 846 09
www.knpd.org

Department of Industrial and Employment Relations (DIER)
109, Triq Melita
Valletta CMR 02
Tel.: +356 212 242 45-6, +356 212 242 09
Fax: +356 212 324 81, 212 431 77
e-mail: ind.emp.relations@gov.mt

2.3.2. Czas pracy

Tygodniowy czas pracy na Malcie wynosi 40 godzin i nie może być dłuższy niż 48 godzin, wliczając w to nadgodziny. Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje dodatkowe wynagrodzenie. Pracodawca nie może zmusić pracownika do pracy ponad 48 godzin tygodniowo chyba, że uzyska od niego pisemną zgodę na pracę w większym wymiarze godzin. Każdy pracownik ma zagwarantowane prawo do nieprzerwanego odpoczynku dobowego w wymiarze 11 godzin oraz – jeżeli wykonuje pracę co najmniej 6 godzin dziennie – do przerwy w ciągu dnia.

Praca w porze nocnej nie może trwać dłużej niż 8 godzin na dobę.

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze mają prawo do 192 godzin urlopu w ciągu roku.. Dodatkowo w roku jest 14 dni świątecznych wolnych od pracy. Jeżeli dzień świąteczny przypada w sobotę lub w niedzielę, przysługuje dodatkowy dzień wolny od pracy.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

National Employment Authority

9 Old Mint Street
Valletta, MALTA
Tel.: +356 2590 3875
Fax.: +356 2590 3876

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Warunki wynagradzania za pracę ustala pracownik z pracodawcą. Pracownikom z minimalną płacą przysługują dodatki. Częstotliwość wypłacania pensji uzależniona jest od rodzaju pracy, a wypłata może być wydawana za pomocą czeku lub bezpośrednio przelewem na konto bankowe. Godzinowe, dzienne i akordowe stawki wynagrodzenia pracodawca wypłaca przynajmniej dwa razy w miesiącu.

Pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu cztery razy w roku są wypłacane premie:

- 121,13 EUR w marcu,
- 135,10 EUR w czerwcu,
- 121,13 EUR we wrześniu,
- 135,10 EUR w grudniu.

Zgodnie z aktem Legal Notice 429 z 2007 roku minimalne tygodniowe wynagrodzenie w zależności od wieku pracownika wynosi:

- 142,39 EUR – 18 lat i więcej,
- 135,61 EUR – 17 lat,
- 132,77 EUR – poniżej 17 lat.

Wysokość wynagrodzenia oraz dodatkowe przywileje są również regulowane w układach zbiorowych dla poszczególnych branż.

Za pracę wykonywaną w święta narodowe, niedziele i w nadgodzinach należy się dodatkowe wynagrodzenie. Wyjątek stanowią osoby otrzymujące bardzo wysokie pensje, zwykle dotyczy to kadry wyższego szczebla zarządzania.

Pracownik może również otrzymać dodatki do pensji w formie samochodu służbowego, służbowego mieszkania, pokrycia kosztów dojazdu do pracy czy też dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

National Employment Authority

9 Old Mint Street
Valletta, MALTA
Tel.: + 356 2590 3875
Fax.: + 356 2590 3876

**Inland Revenue Customer Care Section
Block 4**

Inland Revenue Department

Floriana MALTA
Tel.: + 356 22 962 485-8, 22 962 494
Fax.: + 356 21 441 188

2.3.5. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.knpd.org
www.justice.gov.mt
www.doi.gov.mt
www.gov.mt

2.4. Podatki

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Kwota podatku dochodowego od osób fizycznych – osoby zatrudnione oraz osoby wykonujące działalność gospodarczą osobiście – jest zależna od uzyskanego dochodu. Osoby, które mają status rezydenta na Malcie (zwykle są to osoby przebywające na Malcie co najmniej 183 dni w roku) są zobowiązane do zapłaty podatku od przychodu uzyskanego na terenie Malty oraz przychodów z zagranicy. Pozostałe osoby zatrudnione na Malcie płacą podatki jedynie od przychodów uzyskanych na Malcie. Stawki podatku dochodowego to 15%–35%. Wielkość progu jest uzależniona od wysokości uzyskanych przychodów. Pracodawca jest zobowiązany do odprowadzania miesięcznych zaliczek na poczet podatku.

Stawki podatku dochodowego od osób fizycznych z 2007 r.

Osoba samotna			Małżeństwo		
Przychód podlegający opodatkowaniu (EUR)	Stawka podatku dochodowego (EUR)	Suma do odliczenia (EUR)	Przychód podlegający opodatkowaniu (EUR)	Stawka podatku dochodowego (EUR)	Suma do odliczenia (EUR)
0,00–8150,00	0	0	0,00–11400,00	0	0
8151,00–14000,00	15%	1222,50	11401,00–20500,00	15%	1710,00
14001,00–19000,00	25%	2622,50	20501,00–28000,00	25%	3760,00
19001,00 i więcej	35%	4522,50	28001,00 i więcej	35%	6560,00

2.4.2. Podatek VAT

Na Malcie standardowa stawka podatku od wartości dodanej VAT wynosi 18%. Płatnikiem podatku VAT według prawa maltańskiego jest osoba prowadząca działalność ekonomiczną niezależnie od celu i rezultatu tej działalności. Do grupy tej zalicza się również lekarzy i firmy ubezpieczeniowe, pomimo że świadczone przez nich usługi nie są opodatkowane podatkiem VAT.

Zeznanie VAT należy składać co kwartał do Departamentu VAT, za niedopełnienie tego obowiązku grozi kara nakładana przez służby skarbowe.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Stawka podatku dochodowego od firm jest stała i wynosi 35%. Przedsiębiorstwa osiągające małe przychody mają możliwość skorzystania z ulg.

2.4.4. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.vat.gov.mt

www.ird.gov.mt

www.gov.mt

2.5. Zabezpieczenia społeczne

System świadczeń finansowanych – w ramach ubezpieczeń społecznych, na które składają się: ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenie rentowe, ubezpieczenie w razie choroby i macierzyństwa, ubezpieczenie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz świadczenie dla bezrobotnych. Sprawami związanymi z systemem opieki społecznej na Malcie zajmuje się Wydział Zabezpieczenia Społecznego (Social Security Division) w Valletta. Wydział Zabezpieczenia Społecznego dzieli się na 3 oddziały – branches:

- Contributory Benefits – zasiłki składowe,
- Non-contributory Benefits - zasiłki nieskładowe,
- Customer Care & International Relations - Opieka nad klientem i Stosunki Międzynarodowe

Departament zajmuje się przyznawaniem zasiłków oraz udzielaniem porad i informacji związanych z ubezpieczeniem społecznym.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street,

Valletta VLT 1021

Tel.: +356 2590 3000

Fax: +356 2590 3231

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.1.1. Emerytura

W styczniu 2007 weszła w życie reforma emerytalna, która zakłada stopniowe wyrównywanie minimalnego wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 65 lat oraz możliwość skorzystania, pod pewnymi warunkami, z wcześniejszej emerytury po ukończeniu przez osobę 61 lat.

Poza wiekiem, drugim warunkiem, który należy spełnić, aby uzyskać prawo do emerytury jest konieczność opłacania lub kredytowania przynajmniej 50 składek rocznie od 18 urodzin przez:

- 30 lat w przypadku osób urodzonych przed 31 grudnia 1951r,
- 35 lat w przypadku osób urodzonych w latach 1952-1961,

- 40 lat w przypadku osób urodzonych po 1 stycznia 1962r.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street,
Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax: +356 2590 3231

2.5.1.2. Świadczenia z tytułu choroby

Pracownikowi objętemu ubezpieczeniem chorobowym przysługuje wynagrodzenie chorobowe w czasie niezdolności do pracy. Okres pobierania wynagrodzenia chorobowego jest uzależniony od okresu zatrudnienia u pracodawcy. W przypadku kiedy okres choroby się wydłuża pracodawca zaprzestaje wypłaty wynagrodzenia chorobowego, a pracownik nabywa prawa do zasiłku chorobowego wypłacanego przez Opiekę Społeczną (Social Security). Przy wypłacie zasiłku niezbędny jest narodowy numer ubezpieczeniowy (national insurance number), wydawany przez Wydział Zabezpieczenia Społecznego (Social Security Division). Podstawą wypłaty zasiłku chorobowego jest zwolnienie lekarskie, przedłożone pracodawcy do trzeciego dnia choroby, jednak niektórzy pracodawcy wymagają zwolnienia już w pierwszym dniu. Jeżeli niezdolność do pracy trwa ponad 1 tydzień, beneficjent musi zgłaszać się na kontrolę lekarską raz w tygodniu. W przypadku, kiedy niezdolność do pracy trwa co najmniej 60 dni, osoba pobierająca zasiłek chorobowy musi stawić się na komisję lekarską w Wydziale Zabezpieczenia Społecznego (Social Security Division) w celu sprawdzenia stanu zdrowia.

Warunkiem uzyskania zasiłku chorobowego jest opłacenie co najmniej 50 składek, z czego 20 powinno być płaconych w ciągu ostatnich 2 lat.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street,
Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax: +356 2590 3231

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

W ramach zasiłku na wypadek macierzyństwa przysługuje 13-tygodniowy płatny urlop macierzyński + 1 tydzień niepłatnego urlopu lub w przypadku, gdy kobiecie nie przysługuje płatny urlop – zasiłek macierzyński. Podstawą wypłaty zasiłku macierzyńskiego jest przedłożenie pracodawcy zaświadczenia lekarskiego o przewidywanej dacie porodu. Wniosek o płatny urlop macierzyński należy dostarczyć pracodawcy co najmniej na 4 tygodnie przed planowanym urlopem. Urlop macierzyński jest udzielany na następujących zasadach:

- 6 tygodni – niezwłocznie po porodzie,
- 4 tygodnie – przed przewidywaną datą porodu,
- pozostałe 4 tygodnie ubezpieczona może wykorzystać przed lub po porodzie w zależności od zapotrzebowania.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street,

Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax: +356 2590 3231

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie zatrudnionej pomiędzy 16 a 65 rokiem życia. Osoba niezdolna do pracy, starająca się o rentę, musi być zatrudniona co najmniej od 12 miesięcy przed złożeniem wniosku. Decyzja o przyznaniu renty jest zależna od opinii komisji medycznej z Wydziału Zabezpieczenia Społecznego (Social Security Division), rodzaju i stopnia niezdolności do pracy oraz od liczby opłaconych składek od 18 roku życia.

Renta z tytułu niezdolności do pracy jest wypłacana beneficjentowi do osiągnięcia wieku emerytalnego. Po osiągnięciu wieku emerytalnego osoba może wybrać emeryturę, jeśli jej wartość jest większa.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street,
Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax.: +356 2590 3231

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Do osób objętych ubezpieczeniem z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zalicza się wszystkie osoby zatrudnione, które odniosły obrażenia w miejscu pracy. Kwota świadczenia jest uzależniona od dochodu pracownika i wielkości opłacanych składek. Wniosek powinien być wypełniony przez pracodawcę i potwierdzony przez pracownika zgłaszającego roszczenie podpisem. W ciągu 10 dni od zajścia wypadku należy dostarczyć wniosek do Wydziału Zabezpieczenia Społecznego (Social Security Division).

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street
Valletta - VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax: +356 2590 3231

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Prawo do zasiłku rodzinnego oraz jego wysokość jest uzależniona od dochodów rodziny. Beneficjentami zasiłku rodzinnego są dzieci pozostające na utrzymaniu do ukończenia 16 roku życia.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street
Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax: +356 2590 3231

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu zdolnemu do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowanemu w urzędzie pracy. Musi również mieć opłaconych 50 tygodniowych składek, z czego przynajmniej 20 w ciągu ostatnich 2 lat.

Jeżeli bezrobotny sam złoży wypowiedzenie umowy o pracę lub zostanie zwolniony w wyniku popełnionego wykroczenia, traci prawo do zasiłku na okres 6 miesięcy. Odmowa przyjęcia oferty pracy bez uzasadnionej przyczyny również skutkuje utratą prawa do zasiłku.

Stosowanie formularzy ułatwia kontakty między instytucjami ubezpieczeniowymi, przyspiesza międzynarodowy obieg informacji. Przed wyjazdem na Maltę należy zgłosić się do wojewódzkiego urzędu pracy, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania i złożyć wniosek o wydanie **formularza E303**. Formularz ten umożliwia transfer zasiłku dla bezrobotnych do kraju poszukiwania pracy. Prawo wypłaty świadczenia może być realizowane w okresie do 3 miesięcy.

W okresie poszukiwania pracy za granicą zasiłek będzie wypłacany w wysokości ustalonej w kraju przed wyjazdem, ale przeliczony na liry maltańskie (LM). Wyjeżdżając w poszukiwaniu pracy, bezrobotny ma tylko 7 dni (od daty wyjazdu z Polski) na zarejestrowanie się we właściwym urzędzie pracy na Malcie. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie z powiatowego urzędu pracy.

Formularz E301 to zaświadczenie, które dotyczy okresów zatrudnienia i ubezpieczenia zaliczanych podczas przyznawania świadczeń z tytułu bezrobocia. Przed wyjazdem w celu poszukiwania pracy bezrobotny zobowiązany jest złożyć wniosek o wydanie formularza w wojewódzkim urzędzie pracy (właściwym ze względu na miejsce zamieszkania). Do wniosku należy dołączyć świadectwo pracy wraz z zaświadczeniem potwierdzającym opłatę składek na ubezpieczenie społeczne lub dane polskiego pracodawcy, u którego pracowała osoba ubiegająca się o zasiłek za granicą.

Sumowanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia dla uzyskania uprawnień z tytułu bezrobocia dotyczy tylko pracowników, nie dotyczy natomiast osób pracujących na własny rachunek.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Social Security Division

38 Ordinance Street
Valletta – VLT 1021
Tel.: +356 2590 3000
Fax.: +356 2590 3231

2.5.3. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

2.5.1. <http://www.ird.gov.mt>, <http://www.gov.mt>, <http://www.justice.gov.mt>

2.5.2. <http://www.ird.gov.mt>, <http://www.gov.mt>, <http://www.justice.gov.mt>

2.6. Źródło

Broszura na temat warunków życia i pracy na Malcie udostępniona przez doradcę Eures z Malty
Strony internetowe: www.etc.gov.mt, www.eures.com.mt, www.yellow.com.mt, www.knpd.org,
www.gov.mt, www.justice.gov.mt

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Wynajem mieszkania

W ostatnich dziesięciu latach na rynku mieszkań na Malcie można zauważyć tendencję wzrostową, szczególnie w regionach atrakcyjnych turystycznie.

Szukając mieszkania do wynajęcia najłatwiej jest skorzystać z usług agenta nieruchomości (estate broker). W lokalnych gazetach są wyznaczone kolumny, w których zamieszcza się ogłoszenia z mieszkaniami do wynajęcia. Umowę wynajmu sporządza się w dwóch egzemplarzach w formie pisemnej zazwyczaj na 5 lat, maksymalnie na lat 10. Prowizja dla agenta to 10% rocznej ceny wynajmu oraz podatek VAT. Opłatę wynajmu uiszcza się raz w miesiącu z góry, z tym że właściciel mieszkania może poprosić o opłatę za 3 miesiące z góry w ramach gwarancji.

Orientacyjne ceny wynajmu mieszkania (bez kosztów utrzymania i 18% podatku VAT):

- dwupokojowe mieszkanie w Sliema, St. Julian's, Kappara, Swieqi: 350 – 700 EUR miesięcznie,
- czteropokojowy dom/willa w Sliema, St. Julian's, Kappara, Swieqi: 800 – 1600 EUR miesięcznie.

Kupno mieszkania

Z powodu ograniczonej liczby nieruchomości oraz ograniczonego terenu przeznaczonych pod budownictwo obcokrajowiec ma prawo do zakupu tylko jednej nieruchomości na Malcie, chyba że mieszka tu co najmniej od 5 lat. Oznacza to, że obywatel krajów UE, jeśli chciałby zakupić drugą nieruchomość musi postarać się o pozwolenie na zakup. Można zakupić nieruchomość tylko o określonej wartości nie mniej niż 99.000,00 EUR w przypadku mieszkań oraz nie mniej niż 165.024,00 EUR w przypadku domów. Najwygodniej jest przy zakupie domu lub mieszkania skorzystać z pomocy agencji nieruchomości lub indywidualnego agenta. Informację o mieszkaniach na sprzedaż zamieszczane są we wszystkich lokalnych i ogólnokrajowych gazetach oraz na ich stronach internetowych. Pożyczki na zakup nieruchomości udzielane są przez banki na okres 15 do 40 lat w zależności od indywidualnej sytuacji pożyczkobiorcy. Zaleca się konsultację z notariuszem lub prawnikiem w celu sprawdzenia warunków zawartych w umowie.

Nadzór nad prawidłowością nabywania nieruchomości na Malcie sprawuje Capital Transfer Duty Department podlegający Ministrowi Finansów.

Przykładowe opłaty za media na Malcie:

- Elektryczność – opłata kwartalna

Opłaty za energię elektryczną dzielą się na 3 bloki:

1. 150 jednostek – units – (1 jednostka = 1 kilowatogodzina = 1 kWh) = 6,98 EUR.
2. Dodatkowo ponosi się opłatę w zależności od liczby osób mieszkających w jednym gospodarstwie:
  - 1 osoba – 9,40 EUR,
  - 2 osoby – 12,33 EUR,
  - 3 osoby – 16,15 EUR,
  - 4 osoby – 21,15 EUR,

5 i więcej osób – 27,61 EUR.

3. Jeżeli zużycie prądu po zsumowaniu bloku pierwszego i drugiego jest wyższe niż 1600 jednostek – units, to za każdą dodatkową jednostkę płaci się 4 c.

▪ Gaz

Gaz jest dostarczany w butlach. Opłaty za wymianę butli:

10 kg – 4,80 EUR,

12 kg – 5,40 EUR,

15 kg – 6,73 EUR,

25 kg – 12,00 EUR.

Jeżeli kupujemy butlę z gazem po raz pierwszy musimy uiścić kaucję w wysokości:

12 kg – 18,63 EUR,

25 kg – 27,95 EUR.

▪ Woda – opłata roczna

Roczna opłata za dostarczenie wody (service charge) – 27,95 EUR. Zakłada się zużycie wody w wysokości 33 m³ na osobę.

1 m³ = 0,38 EUR

Za każdy dodatkowy m³ wody płaci się 2,56 EUR.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Capital Transfer Duty Department

46, Monti di Pieta' Buildings

Merchants Street

Valletta CMR 02, MALTA

Tel.: + 356 229 98 171, +356 229 98 136, +356 229 98 106, +356 229 98 207

Fax: + 356 21 238 447

Email: aip@gov.mt

Strona internetowa: www.aip.gov.mt

3.2. Prawo jazdy

Na Malcie można posługiwać się prawem jazdy wydanym przez jedno z państw członkowskich UE. Ruch samochodowy jest lewostronny. W przypadku kierowców minibusów i autobusów niezbędne jest przeprowadzenie testu potwierdzającego umiejętności i kwalifikacje zawodowe po przyjeździe na Malte.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

The Licensing and Testing Department Hornworks Ditch

Floriana CMR 02, MALTA

Tel.: +356 2124 7955-57, 2123 1682

3.3. System edukacji

Edukacja na Malcie jest obowiązkowa dla dzieci w wieku od 5 do 16 lat. Na system edukacyjny składa się szkolnictwo podstawowe, średnie, pomaturalne i wyższe – uniwersytety. Sieć szkolnictwa obejmuje szkoły publiczne, prywatne i kościelne. Publiczne szkoły podstawowe i średnie są zlokalizowane w głównych regionach Malty i edukacja w nich jest bezpłatna. Rodzice, którzy chcą zapisać swoje

dzieci do prywatnych szkół muszą to zrobić z kilkuletnim wyprzedzeniem. Dostęp do szkół kościelnych jest ograniczony, a przyjęcie odbywa się w tajnym głosowaniu.

Przedszkola – uczęszczają wszystkie dzieci pomiędzy 3 a 5 rokiem życia.

Do szkół podstawowych uczęszczają wszystkie dzieci w wieku od 5 do 11 lat, rok szkolny trwa od września do czerwca.

Do szkół średnich uczęszczają dzieci od 11 do 16 roku życia. Rok szkolny trwa 10 miesięcy tak samo jak w szkołach podstawowych.

Uczelnie wyższe – jedynym uniwersytetem na Malcie jest Uniwersytet Maltański. Rok akademicki trwa od października do końca czerwca.

Istnieją również inne lokalne i międzynarodowe instytucje, oferujące edukację na poziomie podyplomowym.

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Uznawanie wykształcenia (i okresów studiów) dla celów akademickich, służy kontynuowaniu nauki w innym państwie członkowskim UE i oparte jest na szczegółowym porównaniu programów studiów. Leży ono w kompetencjach poszczególnych państw członkowskich i nie jest regulowane na szczeblu wspólnotowym. Uznawanie dyplomów (świadectw) dla celów zawodowych jest ukierunkowane na wykonywanie zawodu/działalności zawodowej. Na szczeblu wspólnotowym, uznawanie to odbywa się w oparciu o przyjęte dyrektywy wdrażające systemy uznawania dyplomów wymaganych do wykonywania zawodów regulowanych na obszarze UE. Dyrektywy tzw. sektorowe przyjęte dla siedmiu zawodów (lekarz, pielęgniarz, położna, farmaceuta, lekarz dentyista, lekarz weterynarii, architekt) zapewniają wzajemne automatyczne uznawanie dyplomów, natomiast w innych zawodach regulowanych obowiązują mechanizmy tzw. dyrektyw ogólnych, na podstawie których w przypadku stwierdzenia zasadniczych różnic w kształceniu w danym zawodzie, można stawiać wymóg odbycia stażu adaptacyjnego lub zdania testu umiejętności. W chwili obecnej na Malcie uznawaniem wykształcenia uzyskanego za granicą zajmują się dwie instytucje: Academic Credentials Evaluation Board i Vocational Credentials Evaluation Board.

Bardziej szczegółowe informacje uzyskamy w:

Malta Qualification Recognition Information Centre (Malta QRIC)

Ministry of Education
Great Siege Road
Room No 328
Floriana, MALTA
Tel.: +356 21 240419
Fax.: +356 21 239842
Email: qric.malta@gov.mt
Internet: <http://www.education.gov.mt>

3.5. Kursy języka narodowego

Na Malcie jest bardzo duży wybór szkół językowych. Wykaz wszystkich szkół znajduje się na stronie www.education.gov.mt/edu/schools/english_language.htm

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

Na Malcie istnieje rozbudowany system opieki publicznej i prywatna opieka zdrowotna. System opieki zdrowotnej jest na bardzo wysokim poziomie, jest dostępny w regionalnych centrach zdrowia (regional health centres) – i 3 powszechnych szpitalach. Oprócz tego jest sieć specjalistycznych klinik (pediatryczna, ginekologiczna, okulistyczna, psychiatryczna, dla diabetyków, fizjoterapeutyczna i logopedyczna) oraz szpitale prywatne. Dostęp do publicznej opieki zdrowotnej jest bezpłatny.

System opieki zdrowotnej jest oparty na zasadach:

- zapewnienia ubezpieczonemu swobodnego dostępu do świadczeń zdrowotnych i wolnego wyboru świadczeniodawców;
- równego traktowania obywateli oraz solidarności społecznej;
- obowiązku składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób uzyskujących przychody;
- finansowania przez budżet państwa składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, które nie uzyskują przychodów;
- możliwości skorzystania z prywatnej opieki za dodatkową odpłatnością za usługi.

Warunkiem skorzystania z usług medycznych jest skierowanie od lekarza rodzinnego, w przypadku leczenia szpitalnego, niezbędna jest polisa ubezpieczeniowa.

3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Powszechny system ochrony zdrowia jest finansowany z publicznych środków pochodzących z obowiązkowych składek na ubezpieczenie zdrowotne. Bezpłatnie leki przysługują ubezpieczonym z niskim dochodem oraz osobom przewlekle chorym, niezależnie od sytuacji majątkowej.

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych na Malcie

Z dniem 1 stycznia 2006 r. nastąpiły istotne zmiany dotyczące dokumentów niezbędnych do uzyskania świadczeń medycznych w krajach UE/EOG. Dotychczasowy papierowy formularz E 111 przestał obowiązywać, zastąpiony przez plastikową Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ).

Informacje o tym, co należy zrobić aby wymienić formularz E 111 na EKUZ znajdują się na stronie internetowej www.nfz.gov.pl/ue

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie jest jednak dowodem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia uprawniającym do świadczeń zdrowotnych na terytorium Polski. Oznacza to, że osoba ubezpieczona w NFZ może posługiwać się EKUZ wyłącznie w innych państwach członkowskich.

EKUZ zawiera następujące informacje:

- Imię,
- Nazwisko
- Datę urodzenia
- PESEL

- Numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę,
- Numer identyfikacyjny Karty
- Data ważności Karty

Informacje te, to jedyne dane zawarte na Karcie. Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=4&artnr=1828

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:

- osobiście;
- pocztą;
- faksem.

Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur

EKUZ, podobnie jak dotychczasowy formularz E 111, uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

3.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

www.aip.gov.mt, www.ird.gov.mt, www.yellow.com.mt, www.wsc.com.mt,
www.enemalta.com.mt, www.gov.mt, www.education.gov.mt, www.um.edu.mt, www.its.gov.mt,

www.mcast.edu.mt, www.education.gov.mt, www.gov.mt, www.nfz.gov.pl/ue, www.slh.gov.mt,
www.stjameshospital.com, www.stphilips.com.mt

3.8. Źródło

Broszura na temat warunków życia i pracy na Malcie udostępniona przez doradcę Eures z Malty

Strony internetowe: www.wsc.com.mt, www.enemalta.com.mt, www.education.gov.mt

Data przygotowania informacji:

Wrzesień 2008 r./ Luty 2009- aktualizacja linków internetowych.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Magdalena Wieczorek z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.